

ФОРМИ І МЕТОДИ ПРОТИДІЇ НАРКОЗЛОЧИННОСТІ ОПЕРАТИВНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

В'ячеслав Віталійович ДАВИДЕНКО,

*канд. юрид. наук, доцент кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Харківського національного
університету внутрішніх справ
<https://orcid.org/0009-0001-4091-3248>*

Неоголошена рф війна проти України і як наслідок проголошений 24 лютого 2022 року воєнний стан, значно позначилися на кримінально-правовій статистиці злочинності в державі, а особливо на кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів.

Лише за 10 місяців 2023 року у провадженнях Національної поліції України перебувало 39 124 досліджуваного виду кримінальних правопорушень, з них: особливо тяжких - 2 245, тяжких - 14 806, нетяжких - 4 600, кримінальних проступків - 17 472. А саме: вонтрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів (ст. 305 КК) - 145; використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів (ст. 306 КК) - 56; незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 307 КК) - 14 302; викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем (ст. 308 КК) - 1 333; незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту (ст. 309 КК) - 20 155; посів або вирощування снотворного маку чи конопель (ст. 310 КК) - 334; незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання прекурсорів (ст. 311 КК) - 343; викрадення, привласнення, вимагання прекурсорів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем (ст. 312 КК) - 0; викрадення, привласнення, вимагання обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин, або їх аналогів чи заволодіння ним шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем та інші незаконні дії з таким обладнанням (ст. 313 КК) - 107; незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 314 КК) - 6; схилення до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 315 КК) - 15; незаконне публічне вживання наркотичних засобів (ст. 316 КК) - 3; організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи ви-

готовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 317 КК) - 461; незаконне виготовлення, підроблення, використання чи збут підроблених документів на отримання наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів (ст. 318 КК) - 255; незаконна видача рецепта на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин (ст. 319 КК) – 383; порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів (ст. 320 КК) - 67; незаконне виробництво, виготовлення, придбання, перевезення, пересилання, зберігання з метою збуту або збут отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів (ст. 321 КК) - 399; фальсифікація лікарських засобів або обіг фальсифікованих лікарських засобів (ст. 321-1) - 26; порушення встановленого порядку доклінічного вивчення, клінічних випробувань і державної реєстрації лікарських засобів (ст. 321-2 КК) – 5; незаконна організація або утримання місць для вживання одурманюючих засобів (ст. 322 КК) – 0; спонування неповнолітніх до застосування допінгу (ст. 323 КК) – 0; схилення неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів (ст. 324 КК) – 0; порушення санітарних правил і норм щодо запобігання інфекційним хворобам та масовим отруєнням (ст. 325 КК) – 24; порушення правил поведження з мікробіологічними або іншими біологічними агентами чи токсинами (ст. 326 КК) – 0; заготівля, перероблення або збут радіоактивно забруднених продуктів харчування чи іншої продукції (ст. 327 КК) – 0.

Аналіз форм діяльності Національної поліції України щодо протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів дає можливість визначити, що основними ознаками форм діяльності Національної поліції України є зовнішнє відображення дій органів Національної поліції України; реалізація в межах встановленої Законом компетенції; закріпленість у нормативно-правових актах; спрямованість на попередження і усунення негативних чинників, що ускладнюють їх реалізацію.

Під форми діяльності Національної поліції України щодо протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів нами запропоновано розуміти зовнішнє вираження дій Національної поліції України, в межах своєї компетенції з питань реалізації завдань і функцій в галузі обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, спрямованих на попередження і усунення негативних чинників, що ускладнюють їх реалізацію.

Що стосується методів діяльності Національної поліції України, щодо протидії наркозлочинності в умовах воєнного стану в Україні то варто відмітити, що останні втілюються в конкретних прийомах і способах діяльності уповноважених органів, відображають, насамперед, її змістовну сторону. Від цих методів та їх правильного застосування безпосередньо залежить виконання органами Національної поліції України поставлених завдань в галузі протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів [1, с.44].

Аналіз методів діяльності Національної поліції України щодо протидії наркозлочинності в умовах воєнного стану в Україні дає можливість дійти наступних висновків:

По-перше: методи діяльності поліції щодо протидії незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів являють собою сукупність засобів, способів, прийомів, за допомогою яких органи Національної поліції України, в межах своєї компетенції, цілеспрямовано впливають на підконтрольні об'єкти у зазначеній сфері з метою найбільш ефективного запобігання, припинення та обмеження юридичними та фізичними особами незаконного поводження з наркотичними засобами, психотропними речовинами і прекурсорами [2, с. 248].

По-друге: до основних видів методів діяльності Національної поліції України щодо протидії наркозлочинності в умовах воєнного стану в Україні належать: 1) загальні: переконання, примус; 2) спеціальні: заохочення, адміністративні, організаційні, економічні, психологічні та технічні.

По-третє: кожен метод діяльності Національної поліції України щодо протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів в умовах воєнного стану в Україні має свої межі, і в цих межах він повинен бути застосований, але важливо не протиставляти методи, охарактеризовані вище, а застосовувати їх комплексно, вибірково, відповідно до обставин та характеру ситуації.

Список використаних джерел:

1. Shkuta, O., Karbovskiy, D., Pushkina, O., Potip, M., Varhuliak, O. Object and Subject of State Control in the Sphere of Legal Turnover of Narcotic Drugs, Psychotropic Substances and their Precursors in Ukraine: Administrative, Criminal and Civil-Legal Journal of Drug and Alcohol Research, 2023, 12(7), P. 236-255 <https://www.ashdin.com/abstract/object-and-subject-of-state-control-in-the-sphere-of-legal-turnover-of-narcotic-drugs-psychotropic-substances-and-their--103347.html>
2. Oleh Shkuta, Maksym Korniienko, Mykola Yankovyi (2022) Foreign experience of preventing military and economic crimes (Зарубіжний досвід запобігання військово-економічній злочинності). *Baltic Journal of Economic Studies*. Vol. 8 № 4. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», (2022). P. 185-190 <http://baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/1937/1946>